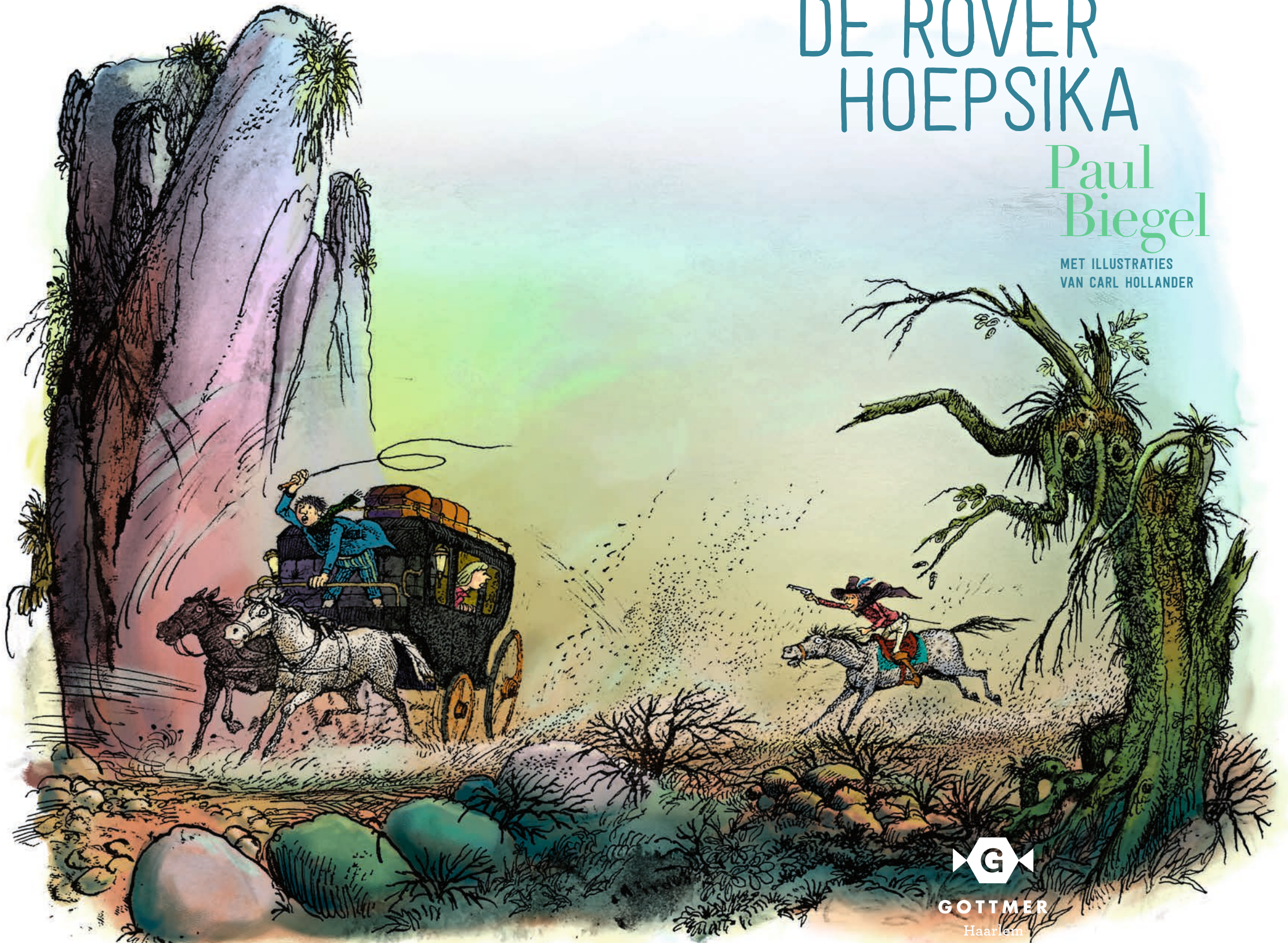


DE ROVER HOEPSIKA

Paul
Biegel

MET ILLUSTRATIES
VAN CARL HOLLANDER



GOTTMER
Haarlem

Kijk voor meer informatie over Paul Biegel op paulbiegel.com

Kijk voor meer informatie over de kinder- en jeugdboeken van de
Gottmer Uitgevers Groep op gottmer.nl

tekst © erven Paul Biegel 1977, 2021
tekeningen © Carl Hollander 1977
© 2021 Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV, Postbus 317, 2000 AH Haarlem
(e-mail: info@gottmer.nl)
Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV maakt deel uit van de
Gottmer Uitgevers Groep BV

Omslagillustratie: Carl Hollander
Vormgeving omslag: Suzanne Nuis / Studio Nico Swanink
Vormgeving binnenwerk: Studio Nico Swanink

ISBN 978 90 257 7382 3
ISBN 978 90 257 7497 4 (e-book)
NUR 283

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag
niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd
gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij
elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op een andere manier,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Speciale opdracht

De rover Hoepsika had geen moeder meer. Daar moest hij wel eens om huilen – als rover – want toen zijn moeder nog leefde, was hij een braaf jongetje. Een heel braaf jongetje op keurig gepoetste schoentjes en in witte sokjes waar nooit een vlek op kwam.

Maar de dag waarop zijn moeder stierf was Hoepsika rover geworden, ineens. Hij kocht een paard en laarzen met zilveren sporen, en galoppeerde luid zingend de landweg op, bang voor niks en niemand. ‘Ik ben rover!’ riep hij, en nam beleefd zijn hoed af voor iedereen die hij tegenkwam. Behalve wanneer het een koets vol rijke mensen was. Dan wierp Hoepsika een lasso over de kop van de koetsier, trok hem van de bok in het zand, sprong in volle galop van zijn eigen paard op het voorste paard van de koets en leidde het hele span naar een stille plek. Daar hield hij halt, opende de deur van de koets, nam beleefd zijn hoed af en zei: ‘Goedemiddag dames en heren, uw geld alstublieft.’

Hij zei nooit ‘je geld of je leven’ want levens wou Hoepsika niet, en je zeggen tegen vreemde mensen was niet beleefd.

Meestal waren de rijke koetsrijders zo geschrokken dat ze meteen hun volle beurzen aan Hoepsika gaven, maar soms probeerde een van de heren dapper te zijn en begon te vechten. De rover Hoepsika moest daar altijd om lachen. ‘Hoeps!’ riep hij dan, en met een bliksemsnelle beweging zwaaide hij zo’n heer hoog in een boom. En als daarbij diens hoed afviel, raapte Hoepsika die hoed op en wierp hem behendig terug op het hoofd van zo’n heer tussen de takken. ‘Houdt u hem toch op, mijn waarde,’ riep hij dan. ‘Zo beleefd hoeft nu ook weer niet.’

De geldbuidels nam hij altijd met een keurige buiging in ontvangst.

‘Dank u zeer, dank u, dank u,’ zo klonk zijn roversstem, alsof hij een collecte hield voor een goed doel.



Soms wierp Hoepsika de buidels speels in de lucht, met twee of drie tegelijk ballend, en ving ze rinkelend op. 'Een aardig sommetje lijkt me,' merkte hij wel eens op, en de dames kregen een kushand van hem. Daar werden ze hoogrood van, of ze vielen flauw.

'Ik bijt uw vingers niet af, hoor,' riep Hoepsika, zo'n dame opvangend. 'Ik hoef alleen maar uw gouden ring,' voegde hij er troostend aan toe. 'U kunt zo dadelijk uw reis voortzetten. U hebt uw hele leven toch nog?'

Hij nam zelfs de moeite zo'n koets te keren, wat dikwijls een heel gedoe gaf met al die paarden, maar altijd wanneer de koetsier na zijn val van de bok eindelijk aan kwam strompelen, omdat hij de sporen had gevolgd, stond de koets gereed voor vertrek.

Hoepsika was dan al in galop verdwenen, op weg naar zijn geheime huis waar hij erg eenzaam woonde en dadelijk in snikken uitbarstte voor het portret van zijn moeder.

'Ach moedertje, ach moedertje, ik heb het weer gedaan, ik ben weer slecht geweest, kijk eens hoeveel?' En onder de ogen van het portret schudde hij de buidels leeg en telde de gouden florijnen en zilveren dukaten bij elkaar op. 'Honderddrieëntwintig!' snikte hij, 'wat erg, wat erg, ik ga ze dadelijk terugbrengen.'

Maar onderweg moest Hoepsika toch eerst iets kopen: iets lekkers om te eten en iets moois voor in zijn eenzame huis, en de rest van het geld gaf hij aan bedelaars en andere stakkerds van het dorp. Zo ging het elke dag. Zingend reed hij uit, in galop over de landweg, nam beleefd zijn hoed af voor iedereen en overviel de rijke koetsen.

Maar op een keer, toen hij het weer had gedaan en bezig was de koets met zes paarden te keren, opdat de beroofde reizigers hun tocht met het leven dat ze nog bezaten konden voortzetten, riep een van de beroofde heren: 'Hé jij, luister eens?'

Hoepsika draaide zich om. 'U bedoelt u?'

'Vooruit dan maar, u,' zei de heer. 'Zoudt u niet een heleboel geld willen verdienen?'

‘Verdienen?’ vroeg Hoepsika. ‘Stelen is veel leuker. Ik bedoel... o moedertje, moedertje!’ Hij begon te snikken.

De heer begreep het niet, maar hij zei: ‘U kunt wat verdienen door iets te stelen.’

De rover Hoepsika droogde onmiddellijk zijn tranen. ‘Hoe dat zo?’ vroeg hij.

De heer nam Hoepsika even apart achter een eik. ‘Luister,’ sprak hij, ‘u bent een zeer behendig rover. U moet voor mij stelen, niet *iets*, maar *iemand*.’

‘Hoezo zegt u?’ vroeg Hoepsika.

De heer pinkte een traan weg. ‘Mijn dochter,’ sprak hij, ‘mijn mooie dochter Josefine is weggelopen en in handen geraakt van een schurk die haar het vuile werk in zijn huishouden laat doen.’ Een tweede traan welde op in het oog van de heer.

‘De schurk!’ riep Hoepsika. Ook hij begon te wenen. ‘Zeg mij waar hij woont, en ik steel uw dochter terug.’

‘Heb dank,’ antwoordde de heer. ‘De schurk woont in de onneembare burcht IJzergreep. Als u haar thuisbrengt, ontvangt u duizend gouden florijnen.’

‘Top,’ zei Hoepsika, en zijn hoed afnemend galoppeerde hij naar zijn eenzame huis.

‘Moedertje, ik ga eerlijk worden!’ riep hij naar het portret.

Maar de ogen staarden hem aan alsof ze bang waren, bang voor het woord IJzergreep.

De burcht IJzergreep

‘Moedertje, wees maar niet bang,’ riep de rover Hoepsika. Hij smeerde vijf boterhammen met kaas en één met jam, poetste zijn laarzen met de zilveren sporen tot ze blonken, nam het portret van de muur en zei: ‘Kom maar mee, dan kun je zien hoe ik het doe.’

En met het portret onder zijn arm galoppeerde hij de landweg op, luid zingend en zijn hoed afnemend voor iedereen die hij tegenkwam.

‘Wacht even,’ mompelde hij na een uur. ‘Ga ik wel de goede kant op?’ Want die burcht IJzergreep kon noord of oost liggen, zuid of west.

Hij vroeg het aan een boer, maar die wist het niet.

Hij vroeg het aan een vrouw, die wist het ook niet.

Hij vroeg het aan een heer, maar die holde weg.

‘Nu nog een aas,’ dacht Hoepsika, en er kwam ook iets wat in de verte op schoppenaas leek: een hoge zwarte koets.

‘Let op, moedertje,’ zei Hoepsika. Hij hing het portret aan een boomtak, en toen de koets voorbijkwam, gooide hij zijn lasso over de kop van de koetsier, trok hem van de bok in het zand, sprong op het voorste paard van het span, liet halt houden, opende het portier en zei: ‘Dames en heren, uw...’

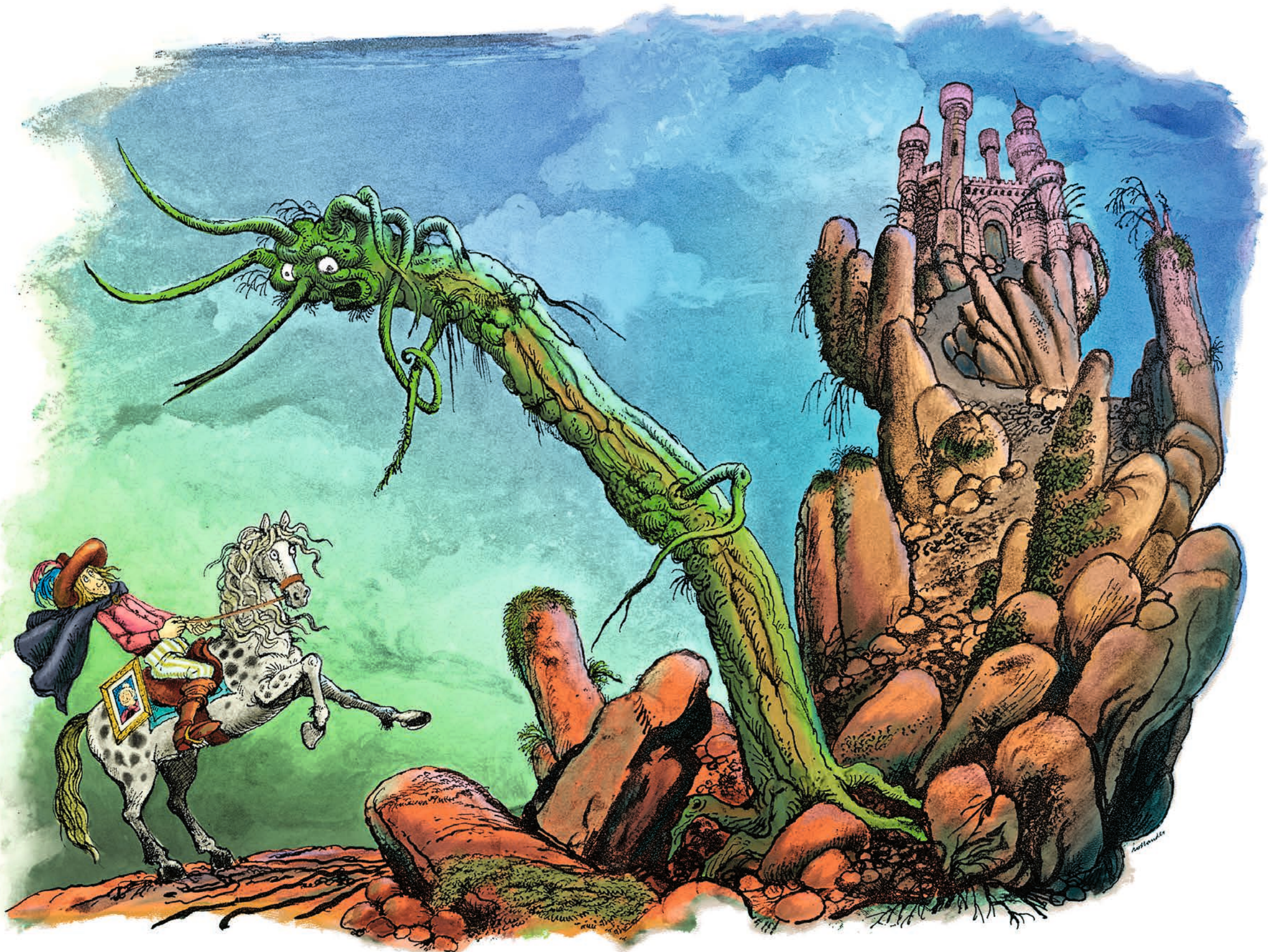
De rijke reizigers haalden hun geldbuidels al tevoorschijn. Ze kenden Hoepsika, maar de rover zei: ‘Nee nee, vandaag geen geld. Ik wil de weg weten, de weg naar de burcht IJzergreep.’

Tot verbazing van Hoepsika vielen alle dames flauw en werden de heren bleek als doden.

‘Ga er niet heen,’ sprak de een.

‘Het betekent de dood,’ sprak een ander.

En een derde bood Hoepsika zijn geldbuidel aan: ‘Neem hem en beloof me nooit één voet in die burcht te zetten.’



De rover begon te lachen, met witte blinkende tanden. ‘Dat vroeg ik allemaal niet,’ schaterde hij. ‘Ik vroeg de weg.’

Maar de heren zwegen en de dames bleven flauw. Hoepsika sloeg het portier dicht en draaide zich om. Daar kwam de koetsier aanstropelen.

‘Ah!’ riep de rover, ‘jou moet ik hebben.’

‘Nee nee,’ smeekte de koetsier en hij viel op zijn knieën.

‘Ik wil alleen maar weten waar IJzergreep ligt, die mooie burcht,’ zei Hoepsika.

De koetsier sprong overeind. ‘Dat kan ik u zo vertellen,’ riep hij stralend. ‘De dertiende weg links, en dan de dertiende weg rechts. Aan het eind daarvan ziet u hem zó voor u liggen.’

‘Heb dank, beste kerel,’ zei Hoepsika. ‘Goede reis!’ En hij nam beleefd zijn hoed af terwijl de koets zich in beweging zette.

‘Die zijn we mooi kwijt,’ lachte de koetsier. ‘Laat hij daar maar heen gaan, naar die mooie burcht. Net goed!’ Zijn lach klonk grimmig; hij had zich lelijk bezeerd bij zijn val van de bok in het zand.

Maar Hoepsika lachte vrolijk. ‘Zie je moedertje, zo gaat dat,’ riep hij, ‘en niets geroofd!’

Met het portret onder zijn arm galoppeerde hij verder de landweg af, de zijwegen tellend tot dertien. Dat was een smal modderpad, en zijn paard hinnikte toen hij het insloeg. Traag ging het, steeds trager, met hoeven die zomp-zomp deden in de derrie.

De dertiende zijweg rechts liep steil omhoog, en Hoepsika’s paard wilde er niet in.

‘Vooruit, ouwe jongen,’ zei de rover, ‘doe niet zo sloom.’ Hij aaide met de zilveren sporen langs de flanken van het paard, en in volle galop steeg het dier de helling op. De sporen waren vlijmscherp.

Dertien bochten had de weg, en voorbij de dertiende bocht lag de burcht IJzergreep, hoog op een rots. Het was een vreemd bouwwerk, met torens en muren en heel kleine venstertjes, maar

het allervreemdst waren de ijzergrepen. Boven aan de muren zaten ze, lange rijen kromme tralies, omhoog geklapt als klauwen die elk ogenblik konden toegrijpen, met scherpe punten.

‘Bijzonder aanlokkelijk,’ mompelde Hoepsika. Hij hield zijn paard in en bekeek de burcht op zijn dooie gemak. ‘Handig bedacht, moedertje, wat jij,’ en hij hield het portret zo, dat de ogen het konden zien; het leek haast of de lijst begon te sidderen. ‘Zodra iemand over de muur probeert te klimmen,’ zei hij, ‘dan vallen die grepen achter hem dicht en pats zit hij in de val. Aardig gevonden.’

Hoepsika plukte een grasje, begon erop te kauwen en spooog het weer uit. Daarna begon hij aan zijn boterhammen met kaas en de ene met jam. ‘We zullen die mooie Josefine daar eens gauw uit verlossen,’ sprak hij met volle mond. ‘O pardon moedertje, dat was heel ongemaniert van me,’ en hij slikte de hap gauw door.

Even later wendde Hoepsika zijn paard en galoppeerde het steile pad weer af, schuin door de dertien bochten, en klopte beneden aan bij een boerderij.

‘Goedemiddag,’ sprak hij, beleefd zijn hoed afnemend voor de boerin. ‘Kan ik hier vannacht slapen en een vogelverschrikker van u kopen?’

‘Heb je geld?’ vroeg de boerin.

Hoepsika schrok. ‘Geld,’ zei hij, ‘daar heb ik zo niet aan gedacht. Wacht even, dan haal ik gauw wat langs de weg. Houdt u dit even voor mij vast.’ Hij duwde haar het portret van zijn moeder in de handen. ‘Ik ben zo terug!’

Een ontmoeting

Zompe-zompe ging Hoepsika te paard het modderpad af, in de richting van de landweg, om even wat geld te roven voor een nacht slapen en een vogelverschrikker.

Maar nog voor hij de landweg had bereikt, kwam hij iemand tegen. Ook te paard. Het begon met een afschuwelijk gehinnik van beide dieren, alsof die twee elkaar vanuit de verte al niet konden uitstaan.

‘Wat een paardengevloek,’ mompelde Hoepsika. ‘Die ruiter heeft zelf natuurlijk ook geen manieren, maar geld misschien wel.’

‘Hei daar!’ riep hij. ‘Hebt u dat beest zo opgevoed? Dat is toch geen taal voor een paard.’

De ruiter bleef staan. Hij droeg een wijde zwarte mantel en een hoed tot op zijn ogen. En hij sprak slechts één woord: ‘Opzij.’

Hoepsika bleef ook staan, midden op het modderpad. ‘Opzij meneer bedoelt u misschien?’ vroeg hij vriendelijk, en hij nam zijn hoed af.

Als antwoord begon de ander traag zijn mantel los te knopen zodat de gordel eronder bloot kwam. Er blonken dertien dolken in. Vlijmscherp.

‘Ah!’ riep Hoepsika verrast, ‘u bent een scharensliep? Jammer dat ik mijn botte broodmes niet bij me heb.’

De ruiter bleef onverstoort. Hij sloeg zijn mantel verder terug en een tweede gordel werd zichtbaar. Daarin staken dertien pistolen met strakgespannen hanen.

‘Ah!’ riep Hoepsika nog blijer, ‘nu zie ik het: u verzamelt ouwe spullen!’

‘Opzij,’ siste de ruiter.

‘Na u,’ antwoordde Hoepsika met een beleefde buiging.

‘Ik tel tot één,’ riep de ruiter, en zijn hand gleed naar de gordels.

Maar voor hij één kon tellen, had Hoepsika zijn paard al de sporen gegeven. Niet de sporen van galop, maar de sporen van de wip. Hoeps deed zijn paard met de achterbenen, en hoeps daar vloog Hoepsika door de lucht en kwam tegenover de ander op diens zadel terecht. Rover en ruiter oog in oog.

‘Hm,’ zei Hoepsika, de dolken met zijn duim bevoelend, ‘deze kon wat scherper. En mag ik even zo’n pistool proberen?’ Hij had er al twee in zijn handen en schoot ze pang-pang af in de lucht. ‘Een tikkeltje schor van klank, en die ene is wat krommig,’ sprak hij keurend. ‘Nauwelijks een florijn waard.’

Hij stak ze terug in de gordel en voelde ineens de handen van de ruiter als een ijzeren greep rond zijn keel, langzaam draaiend om zijn nek te breken.

Hoepsika liet hem even begaan. Zo lijkt het net, dacht hij, of de hele wereld om me heen draait terwijl ikzelf stilsta. Maar toen hij bijna zijn eigen rug zag, gaf hij een klein tikje met zijn zilveren sporen tegen de voorbenen van het paard. Het steigerde met een gehinnik dat niet voor andere paardenoren was bestemd, rover en ruiter vielen eraf, dat wil zeggen: Hoepsika naar beneden en de ruiter naar boven, hoog in een boom.

‘Mijnheer!’ riep Hoepsika, ‘ik ben geen kerstgans die men zo- maar de nek omdraait. Bovendien doet men dat in december, en het is pas maart.’

Een pistoolschot was het antwoord, en de kogel sloeg vlak naast Hoepsika in het zand.

‘Die loop is krom heb ik toch gezegd daarnet,’ riep de rover. ‘U moet beter mikken.’

Met deze woorden sprong Hoepsika op zijn eigen paard en zompte weg over het modderpad. Maar tien meter verder bleef hij staan, turend naar een voorwerp dat hij in zijn hand hield.

‘Hé,’ riep hij achterom kijkend, ‘hé meneer daar in de takken, dat zie ik nu pas: u bent IJzergreep van de burcht! Om zo te zeggen: IJzergreep zelf. Ik zie het aan uw beurs.’

Een woedend gebrul was het antwoord.

‘Niet bepaald een nachtegaal,’ mompelde Hoepsika. Hij verhief zijn stem weer naar de takken. ‘Dat komt,’ riep hij, ‘omdat ik daarnet bij de draaipartij zo mooi de gelegenheid kreeg even wat van uw geld te nemen.’ Hij opende de beurs in zijn hand. ‘Er zit precies genoeg in,’ riep hij. ‘Dank u zeer. Zo tegen een uur of elf, schikt dat? En sterke koffie graag, met veel suiker. Laat Josefine het maar zetten en binnenbrengen.’

Oei, dat laatste was misschien toch niet zo verstandig geweest om erbij te zeggen, bedacht Hoepsika terwijl zijn paard voortzompte naar de boerderij waar hij zou overnachten.

IJzergreep zou eruit kunnen begrijpen dat hij de mooie Josefine wilde roven. Nu ja, dacht Hoepsika, tenslotte is dat ook zo, waarom mag die man dat dan niet weten?

Hij kreeg een lekker bed in de boerderij. Het portret van zijn moeder hing hij erboven, en de hele nacht sliep hij als een roos, languit, en zijn paard sliep als een blok hout, rechtop, zoals paarden doen. En de volgende morgen at Hoepsika een bord eieren met spek, en zijn paard een bak haver.

De boerin bracht een vogelverschrikker, en Hoepsika betaalde er goed voor.

‘Wat gaat u daarmee doen?’ vroeg ze nieuwsgierig.

‘O,’ zei Hoepsika, ‘een bezoekje brengen aan IJzergreep in zijn burcht.’

De boerin kreeg ogen als schoteltjes en gaf een gil die de koeien in hun stal konden horen. Maar Hoepsika nam beleefd zijn hoed af, groette haar, en sprong te paard, het portret van zijn moeder onder zijn ene arm, de vogelverschrikker onder zijn andere.

‘Moedertje,’ sprak hij, ‘we gaan op koffievizite in een deftig kasteel. Ik zal zorgen dat ik mij netjes gedraag.’

En hij gaf zijn paard de sporen, richting IJzergreep...

